

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k materiálu Aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu
Č. J.	76/2023
DATUM ZPRACOVÁNÍ	5. 10. 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje níže několik zásadních připomínek, které je nutné zvážit v rámci navazujícího procesu aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu.

Svaz zdůrazňuje, že neproběhlo projednání posledního scénáře, který byl zvolen jako referenční, v rámci Platformy nebo jakékoliv příslušné pracovní skupiny. Celá řada textů, jak je patrné z připomínek níže, je pak ne zcela aktuálních, proto je nutné vůči Evropské komisi a na dalších relevantních fórech s materiálem pracovat jako s velmi pracovním draftem, který je potřebné v nejbližším půlroce výrazně dopracovat.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K samotnému procesu aktualizace Vnitrostátního plánu

S ohledem na rozsah a význam dokumentu hodnotíme organizaci a průběh aktualizace NKEP jako neoptimální. Materiály pro jednotlivá jednání Platformy byly doručeny často na poslední chvíli, připomínky nebyly vzaty v potaz nebo k nim nebyl doručen feedback (typicky připomínky Svazu z konce června, července a srpna 2023). Diskuse nad scénářem, který byl nakonec zvolen jako finální podklad pro plán (tj. nad WAM3) pak neproběhla vůbec.

Proto při pokračování odborné, veřejné a politické debaty před odevzdáním finálního plánu, jak je zmíněno v manažerském shrnutí, žádáme vyjasnit celý manažerský proces přípravy plánu. Stejně podmínky by se pak měly vztahovat i na navazující aktualizaci SEK a POK.

Konkrétně:

- Dát k dispozici jasný program a harmonogram jednání, po jednotlivých tématech
- Vyjasnit, co konkrétně mají dělat pracovní skupiny – jelikož skupina k OZE se sešla jednou (navrhovaný cíl nebyl nijak diskutován), k bezpečnosti dvakrát, k účinnosti jednou, k VaV jednou, atd.
- Vyjasnit gesci za jednotlivé části dokumentu – a kdo je bude aktualizovat

Při vypořádávání připomínek od Evropské komise doporučujeme začít včas pracovat na analytických podkladech a tyto podklady v dostatečném předstihu poskytnout členům Platformy. Stejně tak je třeba optimalizovat vypořádávání připomínek a jejich (ne)integrace do aktualizace dokumentu.

Odůvodnění:

Připomínky nebyly průběžně vypořádávány, proto nelze tvrdit, že byl dokument řádně prodiskutován s občanskou společností a zástupci průmyslu. Toto je nicméně podmínka podle příslušného nařízení EU.

Tato připomínka je zásadní.

2. Připomínky k modelování jako vstupu pro aktualizaci plánu

V modelování SEEPIA jsou zcela zásadní problematické body, které ač s tvůrci modelu byly diskutovány, stanovisko SP ČR nebylo respektováno a do modelu zapracováno, a které jsou bohužel takto převzaty do plánu (NKEP), například:

- předpoklady pro importy a exporty elektrické energie
- omezení v dovozu ostatních zdrojů v roce 2050 (např. vodík, důvodem pro naši připomínku je příliš velká nejistota ve vývoji situace na trhu v roce 2050 a možnost vyšších dovozů, než je hranice stanovena SEEPIA – proto je vhodnější neomezovat a ponechat výsledky na citlivostní analýze modelu)
- nezpracování nákladů na infrastrukturu v modelu, a to jak v elektroenergetice, tak i v teplárenství, plynárenství, vodíku, atd.
- omezení maximálního podílu OZE v roce 2030 a 2050 – nebylo technicky / odborně zdůvodněno, proč je toto omezeno, proč to není ponecháno na citlivostní analýze
- chybí náklady pro průmysl, dopady do cen energií
- chybí skutečná citlivostní analýza bez omezujících podmínek nebo politicky stanovených podmínek pro jednotlivé technologie, která by ukázala, jakým způsobem je možné nákladově nejefektivněji plnit evropské cíle

Je potřebné v dalším kole modelování při přípravě finálního verze vnitrostátního plánu toto zohlednit, stejně jako další přechozí připomínky SP ČR.

Tato připomínka je zásadní.

3. K absenci jasně vymezených cílů a konkrétních opatření a financování

Do NKEP je třeba doplnit konkrétní jednotlivé cíle a k nim konkrétní opatření a jakým způsobem budou financovány. V současné verzi jsou opatření různě rozházena napříč dokumentem, chybí jasná vize, kam chce stát jít. Takřka jediný jasný obrázek o cílech / příspěvcích a souvisejících zdrojích financování je u rozměru energetické účinnosti (tabulka č. 36).

Odůvodnění:

Současná verze NKEP pouze popisuje aktuální stav, predikce, existující strategie, ale v dílčích oblastech jasně neříká, čeho přesně chce stát dosáhnout a jak cíle dosáhne, případně jaké jsou role jednotlivých institucí, jako

jsou regulační orgány, školy, průmysl. Příkladem může být oblast biometanu, kde předchozí verze NKEP uvedla budoucí výrobu biometanu, tato trajektorie ale není vůbec plněna a současná verze oblast nechává zcela beze změny a doplnění.

Tato připomínka je zásadní.

4. Ke struktuře dokumentu

NKEP je třeba podstatně zkrátit a optimalizovat strukturu – samozřejmě v míře, v jaké bude plán pořád plnit požadavky dané nařízením EU 2018/1999.

Odůvodnění:

V této verzi je dokument nečitelný a nelze z něj vyčíst zásadní body a myšlenky. Je třeba se věnovat například následujícím oblastem:

- Struktura podkapitol je špatně značená, například římská čísla ve fontu standardního textu označují sekce mezi úrovní kapitoly 2 a 3.
- Jsou kopírovány dlouhé statě z citovaných strategií, akčních plánů a dalších dokumentů. Je vhodné často redundantní pasáže zkrátit a zredukovat tam objem dokumentu o cca 50 %. Některé strategie jsou navíc zmiňovány a citovány v textu hned několikrát (včetně dlouhého popisu). S tímto souvisí připomínka výše směřující k jasnému vyjasnění cílů a opatření. V rámci času daného MPŘ jsme bohužel nebyli schopni sepsat konkrétní seznam redundantních a duplikovaných pasáží – ale doporučujeme se na toto zaměřit v rámci navazujícího procesu.
- Jsou uváděny metodiky, vzorce výpočtů (dokonce v první části). Toto, jestli vůbec, je vhodné uvést až do příloh.
- Jsou uváděny odkazy na aktuální SEK, který je nicméně značně zastaralý, tudíž irelevantní a NKEP to sám připouští. Například tabulka č. 8 stanovuje cíle podle staré SEK – proč není v dokumentu alespoň odkaz na aktualizaci, východiska schválené vládou v dubnu 2023?
- Jednotlivá témata se opakují a jsou rozmístěna na různých místech dokumentu, takže není jasný ucelený obrázek.

Tato připomínka je zásadní.

5. K nastavení cílů pro jednotlivé dílčí oblasti průmyslu

NKEP má být nastaven tak, aby zajistil plnění cílů striktně daných v oblastech ETS, non-ETS a definovaných v RED, ale zároveň tak, aby podpořil konkurenceschopnost průmyslu.

Odůvodnění:

Opatření Evropské Unie směrem k transformaci ekonomiky na Net-Zero nepokrývají pouze tvrdé cíle typu snížení emisí v sektoru non-ETS, ale zároveň ekonomickým tlakem na průmysl, aby sám prošel transformací. Tato opatření zahrnují například normy typu ETS2, Taxonomie, EED, Ecodesign, atp. Pokud ČR nevytvoří

průmyslu podmínky pro takovou transformaci, průmysl se stane nekonkurenceschopným. NKEP tuto oblast neanalyzuje a lze se domnívat, že potřeby ČR v oblasti obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů půjdou za stanovované cíle.

Tato připomínka je zásadní.

6. K rozsahu materiálu a absenci dopadů na energeticky náročný průmysl

Připomínka souvisí s předchozí připomínkou.

Materiál věnuje pozornost elektroenergetice, teplárenství, plynárenství, dopravě či budovám, ale zcela nedostatečně a nepřesně popisuje a zohledňuje pohled velkých odběratelů a problematiku dekarbonizace energeticky náročných průmyslových odvětví. Jejich dekarbonizace přitom bude mít obrovský vliv na spotřebu energií v ČR i například na poskytování služeb flexibility apod. Požadujeme proto dopracování NKEP pro oblast energeticky náročného průmyslu a promítnutí souvislostí jeho dekarbonizace a energetických potřeb do celé strategie.

Odůvodnění:

Na str. 79 se sice uvádí, že dosažení klimaticko-energetických cílů v oblasti zpracovatelského průmyslu bude předmětem urychleného vytvoření průmyslové politiky ČR, nicméně není známo, kdo a kdy by tento dokument měl vytvořit a pomocí jakých dat. Přitom zohlednění specifik, postupů, podmínek a potřeb těchto odvětví je naprosto klíčové pro vytvoření komplexního přístupu v klimaticko-energetické politice, o který v NKEP jde, a v tomto ohledu tak není možné odvětví průmyslu od strategie oddělovat.

Z výše uvedeného plyne, že se dle NKEP do roku 2030 nepočítá s významnějším příspěvkem průmyslu ke snížení emisí (potvrzuje to i str. 315). To je zcela pomýlené tvrzení, protože řada velkých emitentů plánuje již v tomto časovém horizontu významné investice s cílem snížit emise. Základním předpokladem těchto projektů je mnohdy výrazné (násobné) navýšení spotřeby elektřiny. To vůbec není zohledněno v patřičných grafech (viz třeba graf č. 336), stejně jako není predikován dlouhodobý několikanásobný nárůst spotřeby elektřiny pro dekarbonizaci energeticky náročných odvětví, kde hraje značnou roli možnost využití čisté energie (predikce nárůstu spotřeby energie z OZE v průmyslu je nedostatečná) a vodíku (je s podivem, že např. graf č. 335 takřka nepočítá s výrobou vodíku z JE, byť jen pro účely snížení emisí, ne pro plnění RFNBO cílů). Jen pro sektor hutnictví by zachování stávajícího objemu výroby při přechodu na redukci vodíkem znamenalo roční spotřebu bezemisní, cenově dostupné elektřiny v objemu 15-20 TWh. Podobná čísla platí pro chemický průmysl.

Oblast ukládání energie je v dokumentu také řešena nedostatečně. Stejně tak dochází ke kolizi s aktualizovanou vodíkovou strategií, kde např. v grafech č. 9 a č. 126 evidentně není počítáno s využitím vodíku v hutnictví, kde okolo roku 2050 odhadujeme spotřebu okolo 250 tis. tun vodíku ročně a s tím spojený takřka desetinásobný nárůst spotřeby elektřiny. NKEP nepočítá ani s technologiemi CCU/S v hutnictví (graf. č. 10).

Ve výsledku tak NKEP vůbec nezohledňuje nárůst spotřeby elektřiny v dekarbonizovaných průmyslových odvětvích, spotřebu vodíku, ani CCU/S, což jsou dnes de facto jediné způsoby dekarbonizace. Dále, NKEP nepredikuje pro MSK ustavení go-to zón pro OZE.

Podobně se NKEP nedostatečně věnuje energeticky náročnému průmyslu v oblasti VaVal a opatřením k zajištění jeho konkurenceschopnosti, která je pro úspěšné dosažení cílů bez negativních ekonomických a sociálních dopadů (přemístění výroby, ztráta zaměstnanosti) klíčová.

Vzhledem k nezohlednění výše uvedeného je značně podhodnocena i část zabývající se dopady plnění klimaticko-energetické politiky. Dopad na průmysl může být při nesprávně zvolené strategii fatální.

Požadujeme tedy dopracování NKEP pro oblast energeticky náročného průmyslu a promítnutí souvislostí jeho dekarbonizace a energetických potřeb do celé strategie.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

7. K hodnotám OZE

NKEP by měl jasně uvést, že hodnoty 10,1 GW fotovoltaických elektráren a 1,5 GW větrných elektráren jsou pouze výstupem modelu, ne horní omezující hodnotou připojení nebo cílem o sobě. Měl by uvést, že cílem je vytvořit podmínky pro to, aby mohly být OZE v ČR co nejjednodušeji realizovány. Rovněž je vhodné upravit tyto údaje v manažerském shrnutí podle tabulky č. 8, sjednotit hodnoty, které jsou v této tabulce na str. 38 odlišné.

Odůvodnění

Připomínka navazuje na připomínku výše ohledně konkrétních opatření a cílů.

Hodnoty pro fotovoltaické elektrárny a vítr vnímáme jako výstupy modelu, ne jako maximální možný instalovaný výkon. Cíl je určen v hodnotách procentních bodů v konečné spotřebě energie, ne jako instalovaná kapacita těchto technologií. K výši cíle se SP ČR v tento moment nevyjadřuje, vzhledem k názoru na postup modelování, viz připomínka výše. Instalace těchto technologií bude probíhat dle toho, jaké podmínky pro ně budou vytvořeny, podle analýzy nákladovosti stran jednotlivých investorů.

V této souvislosti je nutné do plánu jasně zakotvit harmonogram tvorby akceleračních zón, konkrétní kroky ke zjednodušení povolovacích řízení apod. Toto v současném plánu chybí, nebo to není jasně vymezeno.

Tato připomínka je zásadní.

8. K detailu plnění cílů u OZE

Nad rámec připomínky uvedené výše doplňujeme, že NKEP ve finální verzi by měl obsahovat detaily plnění u OZE alespoň v rozsahu minulé verze. Předpokládáme, že tyto budou diskutovány s Platformou nebo relevantními pracovními skupinami.

Odůvodnění:

Na rozdíl od verze z roku 2019 úplně chybí rozpady mezi sektory a jednotlivé technologie (tabulky 13-18). Dále není diskutován subcíl pro sektor vytápění a chlazení. Zároveň nejsou zřejmé detaily dosažení subcíle pro sektor dopravy.

Tato připomínka je zásadní.

9. Ke kapitolám týkajícím se energetické bezpečnosti a plynárenství

Kapitoly k energetické bezpečnosti v oblasti plynárenství nejsou plně aktualizované a nereflktují tak krátkodobé a střednědobé problémy a rizika. Vývoj v energetické bezpečnosti od r. 2021 je nutné promítnout do NEKP. Konkrétně je třeba aktualizovat vrcholové cíle pro energetickou bezpečnost a opatření pro plynárenství, mj. s ohledem na aktuální omezenou dostupnost přepravních kapacit ze SRN do ČR.

Odůvodnění:

Od roku 2020 došlo k výrazným změnám v oblasti energetické bezpečnosti. NEKP tyto změny reflektuje jen v popisu situace a odkazuje na probíhající aktualizaci SEK. Přitom má MPO k dispozici nové podklady, např. „Východiska aktualizace SEK“ (z dubna 2023), či výstupy z PS MPO „Energetická bezpečnost“ („mapa rizik“).

Doporučení na doplnění opatření v oblasti plynárenství (kpt. 3.3.1.2):

1) Prosazovat posílení přepravních kapacit z DE do CZ (tj. odstranění úzkých míst v německé přepravní soustavě ve směru západ -> východ; vhodným řešením je zejména výstavba CS Rehden a CS Wittenburg) rychlejším tempem, než je plánováno v aktuálním TYNDP 2022. Zároveň je důležité udržet typ poskytované kapacity (tedy nepřerušitelné) kapacity z Německa na VIP Brandov. Toho lze například dosáhnout vhodným umístěním a velikostí LNG terminálů v Německu; díky napojení na existující systémy plynovodů OPAL/EUGAL je nejvhodnější oblast Mukran / Lubmin. Státní správa i plynárenské subjekty mohou toto prosazovat svými nástroji (CZ-DE mezivládní konzultace, pracovní skupiny atp.).

2) Lobbying na úrovni státní správy ohledně podpory výstavby nových LNG terminálů s dostatečnou kapacitou (zejména v oblasti Mukran a Lubmin). Tyto plynovody jsou již dnes přímo zaústěny do plynovodů NET4GAS. Zvážit možný investiční vstup, případně pověřit vybraný subjekt k zajištění kapacity na LNG terminálech pro české odběratele. V NEKP by měl být i jasný závazek pro stát, aby podporoval úsilí obchodníků o kapacitu v tomto postupně rozšiřovaném terminálu LNG.

3) Usilovat o zachování dostatečných kapacit přepravních tras pro zemní plyn pro české zákazníky. Aktivní účast ve veřejných konzultacích (např. německé TYNDP).

Tato připomínka je zásadní.

10.K oblasti biometanu

Oblast biometanu je třeba lépe dopracovat a zařadit mezi základní opatření.

Odůvodnění:

Potenciál biometanu v ČR je na úrovni cca 10 - 20TWh, což je zcela zásadní lokální zdroj obnovitelné energie. Kapitola o biometanu nebyla aktualizována (například graf „Očekávaná produkce biometanu dle zdroje“ uvádí i roky 2021 a 2022, kdy byla produkce navíc hluboko pod plánem), je třeba ji upravit podle současného vývoje a stanovit jasné cíle a opatření. Zároveň je třeba tuto kapitolu jasně navázat na kapitolu dopravy a kapitolu výroby tepla. Dále je třeba biometan uvést v sekci Energetická bezpečnost – plynárenství.

Tato připomínka je zásadní.

11. K roli plynárenských distribučních soustav

V textu jsou popsány role přepravních soustav, ale zcela chybí popis role plynárenských distribučních soustav jako podpory transformace energetického průmyslu, je třeba doplnit.

Odůvodnění:

Role distribučních soustav a jejich rozvoj je zcela zásadní pro řešení témat jako je přechod teplárenství z uhlí, rozvoj biometanu, přechod na využívání distribuované lokální výroby vodíku a dovážený vodík. V textu je několik zmínek, ale není uveden ucelený přehled potřeb rozvoje této oblasti.

Tato připomínka je zásadní.

12. K oblasti dopravy – neaktuálnosti dat

Oblast dopravy je třeba upravit a reflektovat poslední poznatky, zejména data ze studie MOSUMO.

Odůvodnění:

Kapitola dopravy obsahuje staré texty, nereflktuje výsledky studie MOSUMO, která je využívána i v modelu SEEPIA. Studie jasně uvádí, že idea řešení cílů v dopravě v současnosti uváděná v NKEP není možná. Je třeba též provázat s kapitolou biometanu a zajistit výrobu dostatečného množství (pokročilého) biometanu pro dopravu.

Tato připomínka je zásadní.

13. K otázce postupného odklonu od uhlí

V plánu NKEP je třeba jasně ukázat zvolenou cestu náhrady uhlí, jestli je o ní uvažováno – jak je zmíněno hned na několika místech v dokumentu. Jinak nemá sektor jistotu, jakým způsobem bude postupováno.

Odůvodnění:

Potřeba využití alternativních paliv v teplárenství je v dokumentu částečně zmíněna, ale je třeba popsat, jakým způsobem bude spalování uhlí ukončováno ve všech segmentech výroby tepla a navázat na mimo jiné na kapitolu biometanu.

Tato připomínka je zásadní.

14. K bilanci zdrojů – tabulka 128

Přestože v textové části se opakovaně zdůrazňuje význam nových plynových zdrojů pro výrobu elektřiny a kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, celková bilance nových zdrojů (tabulka 128) uvádí méně než 1 GWe v nových plynových zdrojích. To je snížení oproti dřívějším verzím na polovinu, přičemž není jasné, čím bude

dosažena náhrada uzavíraných uhelných zdrojů. Tento záměr navíc není promítnut do dalších částí textu (např. Graf č. 79), kde se počítá s vyšším nárůstem plynových zdrojů.

Odůvodnění:

Materiál počítá s rozsáhlým zachováním výroby elektřiny z uhlí. Provozovatelé uhelných zdrojů však opakovaně upozorňují, že bez podpůrných mechanismů nebudou schopni tyto zdroje provozovat již v průběhu příštích třech let. Plán na straně 117 v odstavci “diverzifikace elektroenergetického mixu” uvádí, že roli uhelných zdrojů převzou jaderné zdroje. Do roku 2030 se však se zprovozněním nové JE nepočítá, nemluvě o tom, že JE mohou hrát úlohu uhelných zdrojů kapacitně, nikoliv však z hlediska poskytování flexibility. Navrhovaný plán tak přímo ohrožuje zásobování země elektrickou energií a teplem v zimním období.

Tato připomínka je zásadní.

15. K dopracování kapitoly o CCUS

Navrhujeme dopracovat kapitolu o CCUS (2.1.4) dle odůvodnění níže.

Odůvodnění:

Rozvoj CCUS bude v ČR ekonomicky možný potenciálně pouze v blízkosti úložiště nebo místa zpracování uhlíku nebo v blízkosti plynárenské přepravní soustavy, pokud tato bude pro zpětnou přepravu CO₂ upravena. Pokud dokument bude popisovat technologii CCS, měl by jasněji definovat kde, jak a jaká technologie CCS bude nasazena. Jinak se dokument omezuje na popis toho, jakým způsobem může být technologie použita – ale ne, co konkrétního bude ČR v této oblasti dělat.

Tato připomínka je zásadní.

16. Ke kapitole 1.3 zapojení veřejnosti

Žádáme vyjasnit, že veřejná konzultace proběhlá v červnu 2023 nebyla k samotnému textu plánu, širší konzultace k samotnému textu plánu bude probíhat v rámci iteračního procesu s Evropskou komisí.

Odůvodnění:

Jedná se o vyjasnění textu a procesu. V době veřejné konzultace nebyl draft NKEP zveřejněn – i když to z textu v kapitole téměř vyplývá.

Tato připomínka je zásadní.

17. Ke kapitole 2.1.2 Energie z OZE

Kapitola 2.1.2. „Energie z obnovitelných zdrojů“ (Rámcový cíl 2030) nereflektuje rozvoj vodíkových plynovodů, které mohou umožnit dovoz obnovitelného vodíku již od roku 2030. Cíl přepravy vodíku je vymezen i v aktualizaci vodíkové strategie.

Odůvodnění:

Klíčovou roli k plnění cílů podílu obnovitelných zdrojů energie může po roce 2030 sehrát dovoz vodíku ze států (v rámci EU i mimo ni), kde jsou ideální podmínky pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů energie – například v Severním moři, což znamená podstatně efektivnější produkci. Požadujeme do kapitoly doplnit zmínku o rozvoji vodíkových importních koridorů do ČR (viz následující návrh).

„Nejpozději od roku 2030 budou k dispozici dva vodíkové plynovody, které se vybudují konverzí stávajících plynovodů přepravní soustavy. Jeden mezi hraničními body Lanžhot a Waidhaus, který bude sloužit k dovozu vodíku z oblastí v Severní Africe, na Ukrajině a v jihovýchodní Evropě. Druhý mezi hraničními body Brandov a Waidhaus, který bude sloužit k dovozu vodíku ze Skandinávie a oblastí v Baltském a Severním moři a bude navazovat na plánovanou vodíkovou infrastrukturu Kernnetz v Německu. Každý z těchto plynovodů bude mít počáteční importní kapacitu kolem 1,5 mil. t vodíku/rok (50 TWh/rok). Tato kapacita je více než dostatečná pro pokrytí očekávané spotřeby v ČR a lze ji v případě potřeby dále navyšovat. V případě poptávky tedy bude možné dovést významné množství obnovitelného vodíku z těchto lokalit, a to i nad rámec požadovaného minimálního množství vycházející z revidované směrnice (EU) 2018/2001.“

Tato připomínka je zásadní.

18. Ke kapitole 2.1.2 Energie z obnovitelných zdrojů (Rámcový cíl 2030)

Nad rámec připomínky výše žádáme doplnit / upravit cíle pro biomasu a teplárenství dle odůvodnění níže.

Připomínka je rovněž relevantní pro graf č. 6, graf č. 8 a další dle výskytu v textu.

Odůvodnění:

Pro uvažovaných 500 MWe v biomasových elektrárnách není v ČR dle našich informací k dispozici dostatek vstupní suroviny. Bioplynové stanice zase měly dodávat biometan do sítě a nikoliv elektřinu. Z výstupů projektu SEEPIA dále není vůbec jasné, jaký podíl OZE je uvažován v sektoru tepla a jak bude naplněn.

Tato připomínka je zásadní.

19. Ke kapitole 2.1.2 Energie z obnovitelných zdrojů – tabulka č. 15 a popis v oblasti vodíku

Nad rámec připomínky výše žádáme upravit text týkající se cílů vodíku a specificky RFNBO vodíku dle nejnovějších diskusí na vodíkové strategii podle odůvodnění níže. Rovněž se jedná o sjednocení s údaji uvedenými jinde v textu NKEP. Předpokládáme v souladu s dohodou na vodíkové strategii, že v této budou ambice vyšší, tj. spotřeba RFNBO vodíku na úrovni cca 40 kt. Pokud totiž nebude vodík z technologie POX uznán jako odpadní (by-product), bude chybět zhruba 20kt RFNBO vodíku k naplnění mandatorních cílů vyplývajících ze směrnice RED III článek 22a. V této souvislosti Svaz uvítá koordinovaný postup vůči EK v otázkách vodíku z POXu.

Odůvodnění:

Navrhujeme relevantní pasáž textu nahradit tímto aktualizovaným textem:

Cíle výroby obnovitelného vodíku do roku 2030 jsou definovány požadavky na náhradu fosilního vodíku v průmyslu a fosilních paliv v dopravě na základě revidované směrnice 2018/2001 o podpoře využívání energie

z obnovitelných zdrojů energie z června 2023. Do roku 2030 bude pravděpodobné možné dovézt jen omezené množství obnovitelného vodíku, proto si většinu obnovitelného vodíku potřebného v roce 2030 budeme muset vyrobit v ČR. Odhadovaná instalovaná kapacita elektrolyzérů pro výrobu požadovaného množství 21 600 t obnovitelného vodíku za rok je v níže uvedené tabulce. Celkové množství 21 600 t obnovitelného vodíku se skládá z vodíku nutného k pokrytí požadavků směrnice RED v průmyslu (8 000 t) a dopravě (13 600 t).

Tabulka č. 19: Očekávaný instalovaný výkon elektrolyzérů na výrobu obnovitelného vodíku (elektrický)

Instalovaný výkon (MWe)	2016	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Elektrolyzéry	0	0	0	0	0	2	8	40	100	220	260	300

Zdroj: Pracovní návrh aktualizované Vodíkové strategie ČR

V kontextu nových povinných cílů revidované směrnice 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů energie z června 2023 do roku 2030 v oblasti rozvoje obnovitelných paliv nebiologického původu, mezi které je řazen i obnovitelný vodík, je nutné počítat i s výstavbou elektrolyzérů na výrobu obnovitelného vodíku (tj. elektrolýzou vody za pomoci elektřiny z obnovitelného zdroje energie, tzv. RFNBO). Predikované potřebné množství 21 600 tun RFNBO by vyžadovalo instalovaný výkon elektrolyzérů na úrovni min. 300 MW (v návaznosti na předpokládaný koeficient využití 46 %). Hlavní hybnou silou posunu k výrobě vodíku z obnovitelných zdrojů energie jsou především mezinárodněprávní závazky v oblasti změny klimatu, tlaky globální finanční komunity na systémovou dekarbonizaci a adaptaci ekonomik a nově i o významné posílení energetické bezpečnosti (resilience).

Tato připomínka je zásadní.

20. Ke kapitole 2.4.2, 2.4.3 a 5.3.2 – aktualizace údajů týkající se Česko-polského propojení

Je třeba upravit informace o projektu Česko-polského obousměrného propojení v kapitole 2.4.2. „Infrastruktura pro přenos energie“, 2.4.3 „Integrace trhu“ a 5.3.2. „Investiční potřeby“

Odůvodnění:

V návaznosti na poslední vývoj k projektu česko-polské propojení, kdy projekt nebyl zahrnut do Národního plánu obnovy ČR, požadujeme upravit informace k projektu v uvedených kapitolách tak, aby reflektovaly poslední vývoj. Informace navrhuje upravit následovně:

„Dalším projektem je realizace projektu Česko-polské obousměrné propojení. S Polskem je ČR sice již propojena skrze hraniční předávací bod Cieszyn, ale ten je pouze jednosměrný ve směru z ČR do Polska. ČR bude analyzovat možnosti obousměrného propojení s Polskem v dostatečné kapacitě.“

Tato připomínka je zásadní.

21. Ke kapitole 3.3.1.4 Oblast teploty

Požadujeme nahradit větu: „To se však z dlouhodobého hlediska ukazuje jako ne plně slučitelné s cíli klimatické neutrality a zároveň neudržitelné z pohledu energetické bezpečnosti a geopolitických cílů.“ větou:

„Následně bude zemní plyn postupně nahrazován nízkouhlíkovými zdroji tepla s cílem dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050“.

Odůvodnění:

Odchod teplárenství od uhlí do roku 2030 je první krok na cestě k dekarbonizaci sektoru. V dalším kroku bude fosilní plyn postupně nahrazován nízkouhlíkovými zdroji. S ohledem na reálné možnosti není skok na 100 % nízkouhlíkového teplárenství do roku 2030 realizovatelný. NKEP by neměl rozumnou cestu dekarbonizace teplárenství postupnými kroky zpochybňovat.

Tato připomínka je zásadní.

22. Ke kapitole 3.1.2.2 Politiky pro zajištění cíle OZE

Do kapitoly 3.1.2.2 „Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030“ je potřeba doplnit nutnost vytvoření legislativního a regulačního rámce vč. zavedení potřebných nástrojů a opatření, které povedou k rozvoji trhu s obnovitelným a nízkouhlíkovým vodíkem.

Odůvodnění:

Pro splnění národního příspěvku k evropskému cíli v oblasti obnovitelných zdrojů energie bude nutné rozvinout trh s obnovitelným a nízkouhlíkovým vodíkem v ČR. S cílem vytvořit trh s obnovitelným a nízkouhlíkovým vodíkem navrhujeme doplnit do kapitoly nutnost vytvoření legislativního a regulačního rámce vč. nástrojů a opatření, které povedou k zavádění obnovitelného a nízkouhlíkového vodíku, zejména v oblastech přepravy, distribuce a skladování. Původně bylo navrženo v kapitole 3.2 Rozměr „Energetická účinnost“ v tabulce č. 38. Navrhujeme doplnit následovně.

„Pro splnění národního příspěvku k evropskému cíli v oblasti obnovitelných zdrojů energie bude nutné rozvinout trh s obnovitelným a nízkouhlíkovým vodíkem v ČR. S cílem vytvořit trh s obnovitelným a nízkouhlíkovým vodíkem, bude nutné vytvořit (1) podmínky pro přestavbu části plynárenské přepravní a distribuční soustavy na přepravu a distribuci čistého vodíku, a (2) podmínky pro přidávání určitého množství vodíku do zemního plynu (tzv. blending). Zároveň bude nutné doplnit příslušnou legislativu aktualizací energetického zákona a postupnou implementací plynárenského balíčku.“

Tato připomínka je zásadní.

23. Ke kapitole 3.1.2.2 Politiky pro zajištění cíle OZE – Akcelerační zóny

Žádáme vysvětlit, na základě jakých dat byly identifikovány akcelerační zóny, jak jsou navrženy obrázkem č. 2 a obrázkem č. 3. Aktuálně je v MPŘ materiál k samotnému procesu vymezení akceleračních zón, zdroj dat nám proto není jasný. Také upozorňujeme na to, že na obrázcích chybí legendy, čímž značně postrádají významu (není zřejmé, co kde má být).

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

24. Ke str. 34 – vodík vs. elektromobilita

Navrhujeme vymazat následující větu:

~~Vodík tím, že vyžaduje krátký čas tankování, na rozdíl od dlouhého dobíjení elektromobilů, bude umožňovat provoz 24 x 7.~~

Odůvodnění:

Toto samé co pro vodík již platí i pro BEVs a nejnovější generaci dobíjecích stanic. MPO bylo by toto upozorněno i v rámci projednávání vodíkové strategie.

Tato připomínka je zásadní.

25. K 3.1.3.4. Vodíková mobilita

Dáváme ke zvážení vytvoření samostatného cíle pro podíl PHEV na vozovém parku v rámci zeleného zadávání zakázek, kdy je v blízkosti k dispozici příslušná infrastruktura (vodíková čerpací stanice).

Odůvodnění:

NAP CM deklaruje zájem ČR zahrnout problematiku vodíku do vnitrostátního rámce politiky v oblasti alternativních paliv v dopravě dle směrnice 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Tomu odpovídá cíl, který si zde ČR stanovila pro rozvoj vodíkových čerpacích stanic. Podle tohoto dokumentu by v ČR mělo do roku 2025 vzniknout 3-5 stanic. Jedná se přitom o prvotní cíl s tím, že NAP CM počítá s tím, že může v budoucnosti dojít k jeho navýšení, a to na základě studie, která by komplexněji posoudila potenciál využití vodíkové mobility v ČR. NAP CM též konstatuje, že vodíková mobilita by měla být podporována stejnými opatřeními jako elektromobilita, neboť se v tomto případě jedná o tzv. vodíkovou elektromobilitu. Proto by např. měl být formou investiční podpory stimulován rozvoj infrastruktury vodíkových plnicích stanic. Stejně tak se předpokládá, že vodíková vozidla budou využívat stejné výhody jako elektromobily ať už jde o parkování ve městech či využívání preferenčních jízdních pruhů. Předpokládá se též osvobození těchto vozidel z placení dálničních poplatků. Za účelem realizace těchto výhod budou vodíková vozidla začleněna do kategorie „elektrických vozidel“, pro něž se zdarma budou vydávat speciální registrační značky (začínající písmeny „EL“). Vydávání těchto speciálních registračních značek (mj. i pro vodíková vozidla) začalo v roce 2019.

Úkol NAP CM, pokud jde o studii příležitostí vodíkové mobility v ČR, byl splněn v roce 2017, kdy pro Ministerstvo dopravy tuto studii zpracovala společnost Grant Thornton Advisory¹¹. Tato studie obsahuje 4 scénáře možného dlouhodobého vývoje v oblasti vodíkové mobility v ČR. Na základě simulace možných budoucích scénářů vývoje trhu vodíkových vozidel obsahuje studie predikce počtu vozidel a vodíkových čerpacích stanic pro roky 2025, 2030 a 2050. Modelové výstupy této studie jasně ukazují, že pokud má být naplněn alespoň základní scénář vývoje, je třeba v ČR vybudovat minimálně 12 vodíkových čerpacích stanic do roku 2025. Z tohoto důvodu by mělo Ministerstvo dopravy během budoucí aktualizace NAP CM prosazovat úpravu národního cíle počtu vodíkových čerpacích stanic ze současných 3-5 stanic na 12 stanic.

V červnu 2017 byla tato studie odsouhlasena Poradou ministra dopravy s tím, že bylo konstatováno, že by se mělo jednat o podklad za Ministerstvo dopravy pro aktualizaci NAP CM. Následně byla předložena pro informaci vládě ČR. V roce 2018 byly některé části studie (včetně predikce v rámci základního scénáře) dále aktualizovány. V rámci budoucí aktualizace NAP CM může dojít ještě k dalšímu zpřesnění vývoje v této oblasti.

Aktualizace NAP CM probíhající v roce 2023 se vodíkové technologii, respektive pohonu vozidel skrze vodík, věnuje detailněji než původní NAP CM a formuluje strategické cíle v této oblasti. Aktualizace NAP CM vychází z výše uvedené studie a cílí v oblasti vodíkové mobility na dosažení rozmezí 3 000 až 5 200 osobních a lehkých užitkových vodíkových vozidel do roku 2030. Realizace tohoto cíle by byla usnadněna implementací samostatného cíle pro podíl PHEV na vozovém parku v rámci zeleného zadávání zakázek, kdy je v blízkosti k dispozici příslušná infrastruktura (vodíková čerpací stanice). Zároveň NAP CM cílí na dosažení 160–250 vodíkových autobusů k roku 2030. V oblasti nákladní dopravy není zatím možné takovýto konkrétní cíl určit, neboť výše zmíněná studie se dané oblasti nevěnovala.

Tato připomínka je zásadní.

26. Ke kapitole 4.4.1.4 diverzifikace vodíku

Je třeba opravit legendu v tabulce č. 10 v kapitole 4.4.1.4 „Diverzifikace v oblasti vodíku“

Odůvodnění:

Je třeba opravit překlep v legendě u Středoevropského vodíkového koridoru (CEHC) a Česko-německého vodíkového propojení (CGHI) - zelená linie CEHC, červená linie CGHI.

Tato připomínka je zásadní.

27. Formální připomínka: graf 57

V grafu č. 57: Podíl OZE na hrubé konečné spotřebě v sektoru vytápění a chlazení v letech 2004-2021 na str. 208 jsou jako jednotky uvedeny ktoe. Správně má být pravděpodobně TJ.

Odůvodnění:

Formální připomínka.

Tato připomínka je doporučující.

28. K manažerskému shrnutí, údaj o odstoupení od uhlí

Upozorňujeme na překlep v roce pro úplné odstoupení od uhlí na str. 3. Uvedeno je 2023. Správně má být zřejmě 2033.

Odůvodnění:

Ve větě „Scénář také potvrzuje předpoklad úplného odstoupení od využití uhlí pro výrobu tepla a elektřiny do roku **2023** s významným poklesem už mezi lety 2025 až 2030.“ je uveden chybný rok.

Tato připomínka je doporučující.

29. K přehledové tabulce cílů č. 6 a dále dle výskytu v textu

V přehledové tabulce cílů „Tabulka č. 6: Přehledová tabulka cílů v oblasti energetické účinnosti“ na str. 15 jsou uvedeny cíle dle staré směrnice. Nově jde o cíle dle čl. 4, 6, 8. To samé pak platí o kapitole 2.2, místy zůstaly odkazy na staré články.

Odůvodnění:

Formální připomínka.

Tato připomínka je doporučující.

30. K výpočtu cíle dle čl. 8 EED.

Prosíme o kontrolu výpočtu – viz odůvodnění.

Odůvodnění:

Pokud je pro výpočet dle „Tabulka č. 16: Výpočet závazku povinných úspor energie pro období 2021-2030“ skutečně použito výchozího průměru 1069 PJ, pak hodnoty v tabulce matematicky nevycházejí a není dobře zaokrouhlováno. Hodnotám v tabulce odpovídá průměr spotřeby přibližně 1061,8 PJ. Prosíme o kontrolu, případné vysvětlení.

Tato připomínka je zásadní.

31.K hodnotě výše úspor na konečné spotřebě

Upozorňujeme na nesoulad hodnoty formálního závazku úspor na konečné spotřebě s její hodnotou v manažerském shrnutí.

Odůvodnění:

V úsporách je formální závazek 846 PJ na konečné spotřebě, reálně se však pracuje spíše s hodnotou 945 PJ (viz manažerské shrnutí, popř. i graf č. 12 na str. 40, kde se konečná spotřeba i bez energie prostředí blíží právě 950 PJ).

Tato připomínka je zásadní.

32. Detailní připomínka k podkladům k modelování v kapitole 5.1.1.2

Připomínka navazuje na obecnou připomínku výše.

Použité předpoklady týkající se limitů dovozu vodíku v roce 2050 uvedené v kapitole 5.1.1.2 „Analytický podklad pro aktualizaci energetických a klimatických strategií ČR“ nereflexují skutečnost budování dvou vodíkových plynovodů s kapacitou každý 50 TWh/rok.

Žádáme pro další kolo diskusí a modelování tyto předpoklady revidovat.

Odůvodnění:

Máme pochybnosti ohledně limitů dovozu vodíku na 36,7 TWh v roce 2050. Nejpozději od roku 2030 budou k dispozici dva vodíkové plynovody, které se vybudují konverzí stávajících plynovodů přepravní soustavy. Jeden mezi hraničními body Lanžhot a Waidhaus, který bude sloužit k dovozu vodíku z oblastí v Severní Africe, na Ukrajině a v jihovýchodní Evropě. Druhý mezi hraničními body Brandov a Waidhaus, který bude sloužit k dovozu vodíku ze Skandinávie a oblastí v Baltském a Severním moři a bude navazovat na plánovanou vodíkovou infrastrukturu v Německu Kernnetz. Každý z těchto plynovodů bude mít počáteční importní kapacitu kolem 1,5 mil. t vodíku/rok (50 TWh/rok). Tato kapacita je více než dostatečná pro pokrytí očekávané spotřeby v ČR a lze ji v případě potřeby i dále navyšovat.

Tato připomínka je zásadní.

33.K hodnotě subcíle pro pokročilá biopaliva a RFNBO v tabulce č. 102 výstupy modelace scénářů WEM+ a WAM3

V tabulce č. 102: Výstupy modelace (scénáře WEM+ a WAM3) nesouhlasí hodnota závazného subcíle pro pokročilá biopaliva a RFNBO a dílčích hodnot plnění pro ČR.

Odůvodnění:

U dopravy je na str. 329 správně uveden závazný subcíl 5,5 % pro pokročilá biopaliva a RFNBO, plnění pro ČR však předpokládá pouze 3,1 % + 1 %.

Tato připomínka je zásadní.

34.K hodnotě subcíle podílu RFNBO na spotřebě vodíku v průmyslu (čl. 22a RED3) pro rok 2030 v tabulce č. 102 výstupy modelace scénářů WEM+ a WAM3

V tabulce č. 102: Výstupy modelace (scénáře WEM+ a WAM3) nesouhlasí hodnoty závazného subcíle podílu RFNBO na spotřebě vodíku v průmyslu (čl. 22a RED3) pro rok 2030.

Odůvodnění:

U vodíku v průmyslu jako výsledek modelace (str. 329) uveden jen 21 %, jakkoliv hned vedle je uveden i mandatorní cíl 42 %.

Tato připomínka je zásadní.

35.K hodnotě implikované celkové hrubé konečné spotřeby elektřiny

Implikovaná celková hrubá konečná spotřeba elektřiny (hrubá výroba elektřiny bez salda a energie potřebné na přečerpání) v roce 2030 dosahuje pouze 64 TWh.

Odůvodnění:

Hodnotu implikované celkové hrubé konečné spotřeby elektřiny (hrubé výroby elektřiny bez salda a energie potřebné na přečerpání) z dokumentu získáme z plánovaných přírůstků OZE kapacity (+8 GW PV, +1,2 GW vítr a +0,6 GW biomasy), které znamenají navýšení výroby z OZE na cca 24 TWh (za předpokladu, že výroba ze současných provozoven OZE zůstane na dnešní hodnotě). Zároveň dle grafu č. 6 na str. 29 bude podíl OZE na hrubé konečné spotřebě v roce 2030 37,5 %, což vede k výše zmíněné hodnotě 64 TWh. V této souvislosti je však třeba vzít v potaz, že dle Eurostatu byla hrubá konečná spotřeba v roce 2021 73 TWh, pro rok 2030 se v poslední verzi NKEP uvažovalo 75 TWh. V situaci očekávané elektrifikace je předpoklad snižování hrubé konečné spotřeby překvapivý.

Tato připomínka je zásadní.